

«Бекітемін»

«Дарын» РҒПО директоры
Т. Нұркешов

« 20 » 2021 ж.

Шығармашыл оқушылар арасындағы «Ақберен» республикалық өнер байқауы

I. Жалпы ережелер

1. Осы Ереже «Білім беру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының 2020-2025 жылдарға арналған білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес және шығармашыл оқушылар арасындағы «Ақберен» республикалық өнер байқауының (бұдан әрі – Байқау) мақсаты мен міндеттерін, ұйымдастырушылық-әдістемелік қызметінің қамтамасыздандырылуын, өткізу мен қаржыландыру тәртібін, қатысуын және жеңімпаздары мен жүлдегерлерін анықтау тәртібін белгілейді.

2. Байқаудың ұйымдастырушысы - «Дарын» республикалық ғылыми-практикалық орталығы (бұдан әрі – «Дарын» РҒПО) болып табылады.

3. Байқаудың мақсаты мен міндеті: 8-11 сыныптың шығармашыл оқушыларының гуманитарлық-эстетикалық ғылымдар саласында кәсіптік қызметін таңдауға шығармашылық қабілетті, өлең жазу, тапқырлық қырын, дарындылығын таныту, олардың шығармашылық қабілеттеріне (ақындық, шешендік шеберлігі, түрлі ұлттық аспапта ойнау, т.б.) қолдау көрсетіп, ары қарай дамытуына жол ашу.

II. Қатысушылар

1. Байқауға республикадағы жалпы білім беретін мектептердің 8-11 сыныптағы шығармашыл оқушылары қатыса алады. Байқауға 6 номинация бойынша облыстық кезеңде жеңімпаз атанған 6 оқушы (әр номинацияға – 1 оқушы) және оның жауапты жетекшісі қатысады.

2. Команда жетекшілеріне Байқау өткізілетін жерге дейін бару (кері қайту) жолында және өткізілетін уақытта қатысушылардың өмірі мен қауіпсіздігіне тікелей жауапкершілік жүктеледі.

III. Ұйымдастыру және өткізу тәртібі

1. Байқау үш кезеңде өтеді:

I кезең – аудандық (қалалық), білім басқармалары өткізеді;

II кезең – облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, РББҰ, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ өткізеді.

III кезең – республикалық, қорытынды - «Дарын» РҒПО өткізеді.

2. Байқау 6 номинация бойынша өткізіледі:

- 1) Шешендік, білгірлік сайысы;
- 2) Көркемсөз оқу;
- 3) Эссе жазу;
- 4) Ұлттық аспапта өнер көрсету;
- 5) Ақындар айтысы;
- 6) Ақындар мүшәйрасы.

3. Байқаудың өткізу барысын қадағалау және ұйымдастыру жұмысының дайындығын іске асыру үшін республикалық ұйымдастыру комитеті құрылады.

4. Ұйымдастыру комитеті Байқаудың қорытынды кезеңінің өткізілу орнын белгілеп, дайындық жұмыстарын жүргізуде тікелей басшылық етеді, қазылар алқасының құрамын, байқаудың өткізу бағдарламасын, қатысушылардың тізімін бекітіп, жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттайды.

5. Қазылар алқасының құрамына жоғарғы оқу орнының ғалымдары, білім беру ұйымдарының мамандары, қаламгерлер кіреді.

6. Қазылар алқасы қатысушылардың өнерін, шеберлігін, тапқырлығын бағалайды. Байқау тапсырмаларын әзірлейді. Байқау жеңімпаздары мен жүлдегерлерін сараптап, ұйымдастыру комитетіне тізімін ұсынады.

7. Қазылар алқасының құрамы 7 адамнан кем болмауы қажет.

8. Ұйымдастыру комитеті мен қазылар алқасы Байқауды жыл сайын жетілдіріп өзгеріс ұсыныстар енгізуге құқылы.

9.Облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалаларының білім басқармалары, РББҰ, «Назарбаев зияткерлік мектептері» ДББҰ өздерінің іріктеу нәтижесінде ережеде көрсетілген әр номинация бойынша команда жасақтауы тиіс.

10.Номинациялар бойынша сайыстарды өткізу тәртібі:

1) Шешендік, білгірлік сайысы номинациясы бойынша екі команда өкілі қазылар алқасы тарапынан берілген тақырып бойынша қойылған сұрақтарға жауап береді (әр қатысушыға 3 сұрақтан, 5 минут).

2) Көркемсөз оқу номинациясы бойынша Байқауға қатысушы өзі таңдаған шығармадан үзінді оқиды (5-7 минут). Үзінділер белгілі жазушылардың, ақындардың, әдебиет классиктерінің шығармаларынан алынуы міндетті. Бір шығарма екінші рет қайталанбауы ескерілуі керек.

3) Эссе жазу номинациясы бойынша қазылар алқасы тарапынан ұсынылған тақырыпқа эссе жазу (90 минут).

4) Ұлттық аспапта өнер көрсету номинациясы бойынша өзі дайындаған бір шығарманы (ән, күй) ұлттық аспапта орындайды. Бір орындалған өнер туындысы екінші рет қайталанбауы ескерілуі керек.

5) Ақындар айтысы номинациясы бойынша оқушының ақындыққа бейімділігі, ойының тапқырлығы, сөз көркемдігі, тақырыпты аша білуі, орындаушылық шеберлігі, суырып салмалық (импровизаторлық) қабілеті назарға алынады.

6) Ақындар мүшәйрасы номинациясы бойынша әр қатысушы өз шығармашылығынан 3 өлең ұсынады. 1 өлеңді жатқа оқып береді. Өлеңнің көркемдігі, оқушының ақындық қабілеті ескеріледі.

IV. Бағалау критерийлері

1.Байқаудың қатысушыларын бағалау қазылар алқасы мүшелері тарапынан жүргізіледі. Жүлдегерлер қазылар алқасының шешімімен анықталады.

2.Жалпы бағалау 10 ұпайлық жүйемен есептеледі. Ерекше өнер көрсеткен қатысушылар марапатталады. Соңында командалық есеп шығарылып, орындар анықталады.

3.Шешендік, білгірлік сайысы номинациясы бойынша оқушының шешендік сөздердің тарихын, би-шешендердің мұрасын білуі, сол бағытта қойылған сұрақтарға жауап беруі бағаланады. Шешендік сайыс бойынша ұсынылатын тақырыптар жыл сайын өзгертіліп 1-ші қосымшада берілетін болады.

4.Көркемсөз оқу номинациясы бойынша берілген шығарманы оқу мәнері бағаланады. Белгілі ақын-жазушылардың шығармаларын оқу талап етіледі. Ұлы Абайдың өлеңдері мен қарасөздері және Абай туралы көрнекті қаламгерлер шығармаларын қамту ескеріледі. Бір шығарманы екінші рет қайталап оқымауы шарт.

5.Эссе жазу номинациясы бойынша тақырыптың ашылу тереңдігі, мазмұны, сауаттылығы, әдеби мәліметтерді орнымен пайдалануы бағаланады.

6.Ұлттық аспапта ойнау номинациясы бойынша өнері мен орындау шеберлігі бағаланады. Әр қатысушы алдында орындалған шығарманы қайталамауы шарт.

7.Ақындар айтысы номинациясы бойынша суырыпсалмалық өнері, ой толғауы, жауап қайтаруы, тапқырлығы бағаланады.

8.Ақындар мүшәйрасы номинациясы бойынша өлеңнің көркемдігі, тілі, мазмұны, поэтикалық ерекшелігі, қатысушының ақындық қабілеті мен талабы бағаланады.

9.Байқаудың қорытынды кезеңіне тіркелу және қатысуы жөнінде облыстық, Нұр-Сұлтан, Алматы және Шымкент қалалары білім басқармалары, РББҰ, ДББҰ «Назарбаев зияткерлік мектептері» өтініш хатты 1-ші қосымшада көрсетілген (1,2) форма бойынша толтырып, сұранысты ұйымдастыру комитетіне Байқаудың өткізілуіне 15 күн қалғанға дейін жіберу қажет.

Ұйымдастыру комитетінің мекенжайы: индекс Z05K5K8, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел данғылы, 8, БЦ Алтын Орда, каб. 207, тел: +7(7172) 57-01-60, e-mail: info@daryn.kz

V. Жеңімпаздар мен жүлдегерлерді марапаттау

1.Байқау жеңімпаздары мен жүлдегерлерін «Дарын» РҒПО- ның I, II, III дәрежелі дипломдарымен, мақтау қағаздарымен марапатталады.

2.Байқауға қатысушы оқушылар мен жетекшілерге қатысқаны үшін сертификаттар беріледі.

Форма 1

Сұраныс

№	Оқушының аты-жөні	Номинациясы	Мектебі	Сыныбы	Облысы, қаласы, ауданы	Жетекшінің аты-жөні, ұялы телефоны
---	-------------------	-------------	---------	--------	------------------------	------------------------------------

Форма 2

Хаттама

Өткізілген орны:

Өткізілу мерзімі

« ____ » _____

Қазылар алқасының төрағасы _____

Қазылар алқасының мүшелері _____

№	Қатысушының аты-жөні	Мектебі	Сыныбы	I кезең	II кезең	Ұпай саны	Жүлделі орны
---	----------------------	---------	--------	---------	----------	-----------	--------------

Қазылар алқасының ескертулері: _____

Қазылар алқасының төрағасы: _____

Қазылар алқасының мүшелері: _____

Ескерту: Қазылар алқасының қолдары қойылып, аты-жөні, атақтары толық жазылу керек.
Жетекшілер қазақ тілі мен әдебиет пәнінің мұғалімдері болуы тиіс.